

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primește abonamente Ioan Bianu, profesor, București.
Calea Victoriei nr. 135.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru Noembrie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Guvernul terorist.

Noi, cei puși la discrețiunea obla-
duirii maghiare, par'că nu mai trăim
în Europa și într'un veac, care pre-
tinde a fi elupat libertatea dezvoltării
individuale.

Progresul în civilizațiune și ideile
umane și liberale, mândria secolului al
XIX-lea sunt cu totul expulstate din
Ungaria.

Evul mediu cu toată infernalitatea
sa domnește la noi. Nu există în capul
cărnuitorilor statului vre-un ideal so-
cial, sentiment uman și liberal, ci nu-
mai ignoranță crasă, fanatism nebun
pentru o utopie și armele sinistre ale
evului mediu.

Terorisarea este principiul de ocăr-
muire a domnilor din Budapesta. Vo-
esc să terorizeze toată lumea, care nu
joacă după cântecul fluierului lor și
astfel cred ei să organizeze un stat, să-
l întărească, și din șese națiuni etnice in-
dependente și cu aspirațiuni clare și lă-
murite să formeze, topindu-le cu forța,
o singură națiune politică și etnică, care
să preamărească pe Atilla de descă-
lecător, Árpád întemeietor și István
dător de legi al „nației“.

Conștiința națională viuă și pu-
ternică a popoarelor din Ungaria însă
nu condece acestor ademeniri și bruta-
lități sëlbatice, ci caută pe cale paci-
nică să se apere față cu toate atacurile
ce îndreaptă șovinismul nebun.

Guvernul însă, care ține puterea
în mână, nu poate suferi această con-
știință și nici un mijloc nu este prea
josnic, dacă e vor a să lovești popora-
țiunea în cele mai jingăse sentimente.

Când au văzut că nimic nu le
ajută, au inaugurat terorismul, cu toată
splendoarea sa medievală.

Pe părintele Lucaciului l-au rupt
din sinul familiei sale și al credincioșilor
seii poporeni și l-au aruncat în temniță
ordinară, unde îl chinuie trupește și su-
fletește în cel mai revoltător chip.

N'au voit numai să frângă un de-
votat fiu și nepregetat luptător al na-
țiunii, ci totodată să terorizeze pe toți
care au rămas încă afară de zidurile
mucezite ale temniței, ca nu cumva să
cuteze și ei să urmeze exemplului lui
Lucaciul în activitatea lor pentru feri-
cirea poporului.

Al doilea act de terorizare a fost
sentința monstruoasă din procesul Re-
plicei. Și aici au voit să spărie lumea
românească, să nu mai cuteze a se apăra
nici într'un chip contra volnicilor re-
gimului maghiar.

Al treilea act de terorizare a fost
intenuțarea întregii redacțiuni a unui
jurnal român, ca să înspăimânte și să
nu mai cuteze nime a intra în serviciul
jurnalisticii române.

Paralel cu activitatea aceasta de te-
rorizare îndreptată contra inteligenței a
inaugurat o acțiune de terorizare și con-
tra poporului, ca înfricându-l și înspăi-
mântându-l să se deee plainic și să nu
mai cuteze a cugeta și simți dimpreună
cu conducătorii seii firești, ci să se
lase pradă tuturor uneltirilor mes-
chine ale guvernului. Astăvară au
osândit la Deva un biet țeran pentru-că
acesta ar fi agitat contra statului, cu
diferite ocațiuni au trimis în diferite
regiuni miliție pe capul oamenilor sub
pretext că ar fi mișcări rusofile și ten-
dențe contra statului.

Cu și fără pretext prind țeranii
cu ridicata și îi țin în temniță preven-
tivă pentru „agitări“ și „revoltări“, nu-
mai și numai ca să lătească teamă,
frică și teroare.

Acum au progresat. Și cele mai
pioase sentimente ale unui suflet creș-
tinesc voesc să le nimicească prin mē-
suri teroriste.

În săptămâna trecută au osândit
pe un tiner țeran pentru-că a avut cu-
tezanta să colecteze bani pentru fami-
lia părintelui Lucaciului.

Pentru familiile celor mai mari
ucigași și răufăcători este permis să co-
lectezi bani, ba în toate țările culte
există și reuniuni, al căror scop este
chiar ajutorarea familiilor rămase după
cei condamnați.

În țeara noastră încă s'a obici-
nuit și să obicinuesc astfel de colecte.
Față cu Românii însă nu! Românul
nu-i mai este permis în țeara asea-
ta să mai aibă nici inimă, nici suflet.
Dacă adversarul își lovește crunt un
aprig luptător și familia aceluia rămâne
fără sprijin și fără ajutor, nu-ți este
permis să mângâi în durere neconsola-

bila soție și copilașii nevinovați, rămași
fără casă și fără tată!

Aceste acte brutale de terorizare
sunt culmea tuturor mijloacelor barbare.
Mai multe n'au făcut nici năpraznicii
veri ai Maghiarilor... Hunii, atâta lipsă
de sentiment uman nu aflăm nici la
Avari, nici la proverbiali Vandali.

Singur guvernului maghiar 'i-a ră-
mas gloria, ca la finea unui secol care
a stabilit pentru vecie libertatea des-
voltării individuale. să mai reintroducă
odată întunecul brutalității, să reinvie
inecuișia și terorismul cu toate inferna-
litățile lor.

Nu creadă însă guvernul maghiar
că strigătele de durere ale popoarelor
impilate vor rămâne fără ascultare...

Fie convinși guvernul maghiar, că
toate mijloacele drastice fie chiar și
în serviciul unei cauze mai drepte ajung
scopul contrar celui intenționat.

Terorisările și brutalitățile ne vor
întări numai în luptă, ne vor oțeli pu-
terile și vor duce starea actuală ne-
freașcă de lucruri mai curând spre re-
soluare, scopul lor însă nici-când nu
'și-l vor ajunge.

Conducători slovaci în Novi-Sad.
Toate zările din Budapesta, ba unele chiar
și din Viena au adus știrea că doi bărbați
frunțași slovaci, advocații Paul Mudron și
Dr. Milos Stefanovici au fost zilele acestea
în Neoplanta. Eată ce scrie „Zastava“ într'un
entreilet despre petrecerea Slovacilor de
acolo:

„Oaspeți distinși în zilele din urmă
au petrecut în mijlocul nostru distinși patri-
oți slovaci: bătrânul Pavel Mudron din
T. Sv.-Martin și Dr. Milos Stefanovici
din Pressburg. Însoțiți de Dr. E. Gavrilă
au văzut orașul nostru și împrejurimile, au
cercetat eșezămintele și școalele noastre, au
fost să vadă câțiva prieteni politici de ai lor.
Între aceștia în primul rând au vizitat pe
frunțașul nostru Dr. Svetozar Miletić, la
care au petrecut mai multă vreme și care
a fost foarte vesel de visita lor. În convor-
birea prietenească el li întreba despre prietenii
seii vechi ce-i are printre Slovaci. Săn-
tem încredințați că petrecerea lor va lăsa în
urmă o plăcută și puternică aducere aminte“.

După informațiunile noastre pozitive
suntem în plăcuta pozițiune a afirma că în
zilele acestea comitetul executiv al congresu-
lui naționalităților, comitet compus dintr'un
număr oare-care de reprezentanți ai Româ-
nilor, Slovacilor și Sârbilor, va ține
conferența pregătitoare pentru congres.

cea caracteristică pentru el, și nările 'i-se
umflară.

Copiii din jur au tăcut la moment, nu-
mai unul, cel mai răsfățat din tot liceul a
strigat dela o masă din fund — Ateistul.
Și băieții începură să ridă din nou cu hohot.

Din momentul acela 'i-a rămas numele
— Ateistul.

Cine știe ce 'l-a fi supărat, ce gând
nebnatic copilăresc 'i-a dat în gură aceste
nefericite cuvinte

De atunci s'a făcut mai pesimist, mai
sentimental.

Cuvântul acela neprecugetat al băiatului
din cornul mesii 'i-a injectat un venin ucigă-
tor în inima lui, și ceilalți colegi — cu toate-
că se feriau de a-l supăra — riseră de acest
epitet. Și el n'a arătat nici cel mai mic
semn de dispreț, deși îl ardea la suflet
când auzi acest cuvânt.

'I-se părea că se apasă pe inima lui
cu toată greutatea însemnării, cu tot blăstē-
mul aruncat pe capetele ateistilor.

Și totuși după-ce se liniști puțin, cu fața
vecinic palidă și cu cinismul unui misantrop
bătrân li-a răspuns:

„Tot una e pentru mine, de-o fi așa
sau altcum!“

Peste tot era foarte sentimental și peste
măsură visător. Dacă vedea vre-o fată mai
frumusea, se mișca ceva în internul seu, pe
fața lui apărea îndată roșeața cea fatală și
ochii li scilpiu. Apoi se puneau pe gânduri
Cugetele-'i rătăceau prin sfere ideale. În su-

Varjassy Árpád

sau

inspecțiunea școlară de stat.

Nu punem acest nume în frunte,
ca să împodobim cu el coloanele zia-
rului, ci ca să semnalăm miseria siste-
mului aplicat de guvern pentru controla
învățământului și inspecțiunea școalelor.
Sistem, care un distins profesor și pu-
blicist maghiar îl caracterizează astfel:

„Întrucât cunosc eu instituțiunile
noastre de inspecțiune școlară, zice dl
Jancsó Benedek cu multă competență,
pot spune cu inimă liniștită, că acestea
în urma spiritului lor sunt de așa, de
numai antipatie produc față cu ten-
dențele maghiare culturale, administrația
maghiară afară de formalități se ridică
în sfere politice, este o controlă meca-
nică, polițenească și naționalitățile nu
ved alta în ea, decât instrumentele sim-
ple ale maghiarisării... Este o gre-
șeală neasemănat de mare, dacă inspec-
torii maghiari se interesează în școalele
române numai de limba maghiară, căci
manifestând prin aceasta nepăsare, sau
chiar răceală față cu cultivarea în limba
națională română, apar astfel, ca-și-când
ar fi simpli samsari ai maghiarisării cu
forța, și în loc să folosească, strică și
produc reacțiune...“ etc.

Că domnul Jancsó a meritor cuil
în cap, nu avem decât să luăm ca exem-
plu, pentru ilustrare, pe inspectorul re-
gesc din Arad Varjassy Árpád, care,
într'un raport oficial către comitetul ad-
ministrativ orășenesc despre vizitarea
școalelor din Arad, zice din cuvânt în
cuvânt următoarele:

„Școalele cu caracter comunal de
pe teritoriul orașului, a căror limbă de
propunere este curat maghiară, nu pre-
tind o cercetare mai deaproape.“

„Dintre școalele populare confesio-
nale, școalele israelite și cea evanghelică,
precum și școalele private Vároși și
Handler, a căror limbă de propunere
fiind curat maghiară, rezultatul învățării
limbii maghiare în aceste școale natural-
mente este deplin.“

„Numai școalele gr.-or. cu
limba de propunere românească și școalele
gr.-or. cu limba de propunere sârbescă, în care
limba maghiară se învață nu-
mai ca studiu obligator, au for-
mat obiectul cercetării mai de
aproape.“

Cine se va îndoi acum, că ma-
ghiarisarea este scopul ce-l urmărește
stăpânirea prin inspecțiunea școalelor
confesionale. Dar problema școlii po-

fielul lui se reproduceau fel de fel de ima-
gini ale unor scene poetice. Îndată însă îl cu-
prindea o melancolie neexplicabilă. Înaintea
lui se petrecea o tragedie întreagă cu toate
fazele ei, și în sufletul lui se isprăvisse deja și
actul final — sinuciderea.

Toate acestea 'și-le închipuia. Și așa era
întotdeauna. Pe fiecare fată ce văzuse cugeta
că o iubește și era convins de ura ei, cu
toate-că în realitate de multe-ori se întâmpla
contrarul.

De geaba. Era un joc fatal al sorții, că
avea un idealism atât de mare și un senti-
mentalism atât de bolnav!

Una era la ce ținea el foarte mult —
amibițiunea, și decât amibițiunea numai cinis-
mul era mai mare.

Prefera să se lapede și de viață decât
să creadă cineva că e amoresat sau ca vre-o
fată, pe care o iubise, să știe ceva despre iu-
birea lui. De amor vorbea totdeauna plin de
amărăciune. Cu cinismul cel mai sarcastic
zicea că amorul nu trăește în inimile oame-
nilor, el e născut în creerii poeziilor. Tot așa
vorbea și de religiuine și zeități, cu toate-că
în ambele simția contrarul celor-ce le exprima.

Dar' așa era el, cinic din cale afară și
afecta răutatea peste măsură. Era de zece-ori
mai bun decât cum 'i-a fost aparență.

O ființă adevărat unică.

De altmintearea era un suflet bun, o
inimă nobilă. Milă 'i-se făcea de toți, de străini
întocmai ca de cunoscuți și prieteni.

porale nu este oare educațiunea și in-
strucțiunea poporului? Și limba ma-
ghiară de când este ea o recerință pe-
dagogică pentru educațiunea și instruc-
țiunea poporului român?

Dela dl Varjassy însă nu putem
aștepta ca să se avēte într'un cerc de
idei mai înalte, nici a pretinde ca să
înțeleagă misiunea școlii populare și
să cunoască mijloacele didactice, prin
care ea își poate împlini mai cu înles-
nire misiunea în popor.

Un veteran al învățătorilor ger-
mani, dl Hoffman, în congresul peda-
gogic din Breslau în 1874 a propus
între alte mēsurii didactice pentru im-
bunătățirea instrucțiunii populare și
aceasta: inspecțiunea școalelor
prin oameni competenți.

Ce om competent este dl Varjassy
în ale școlii își poate închipui ori-
cine, când el fără studii pregătitoare,
fără calificatiunea pedagogică, a fost
numit inspector de școale cu cunoștin-
țele ce 'și-le-a putut câștiga ca tehnic
pentru cariera industrială! Corpul în-
vățătorilor maghiari din Arad a întim-
pinat cu neîncredere și dispreț vădit
această denumire, prin care li-se impu-
nea ca autoritate superioară un om in-
ferior sub raportul culturii pedagogice.

Un titlu nediscutabil avea totuși
dl Varjassy la denumirea sa de in-
spector: fanatismul seu maghiar și na-
turelul brusc și violent față cu Românii.
De aceea singura lui preocupatiune este
maghiarisarea, și așa nu poate fi mul-
țumit cu progresul școalelor române în
limba maghiară, care, după-cum ne asi-
gură în raportul seu către comitetul
administrativ orășenesc, în școalele din
Arad e cel mai slab, e nul chiar!

Din această mărturisire însă a unui
om competent pe terenul maghiari-
sării, guvernul se poate încredința des-
pre un lucru, care noi îl găsim demult,
și anume, că legea din 1879 pentru
obligativitatea limbii maghiare în școa-
lele populare, respective pentru maghia-
risarea școalelor: este o absurditate
piramidală! O lege dreaptă trebuie să
se întemeieze pe morală, așa și o lege
școlară trebuie să fie întemeiată pe prin-
cipiile pedagogice, căci altfel ea va fi
numai o pedecă pentru progresul și
cultura socială. Sau doară ar fi în in-
teresul culturii specifice a poporului
maghiar, când un guvern oare-care
li-ar octroa limba germană în școalele
popolare?

„Statul, zice Cournot, nu trebuie
să exagereze natura atribuțiunilor sale,
nici mēsură influenței sale. În instruc-
țiune mai ales, el trebuie să se consi-

Pe când era în liceu, adese se întâmpla
de vedea vre-un băiat din clasele primare sfăr-
mîndu-și capul cu vre-o lecție, numai decât
îl agrăia, povestea cu el și începu a-i explica
oare întregi, până-ce copilașul înțelegend bine
învăța totul.

Avea prieteni dintre băieți micuți, po-
vestia cu ei adese și ei n'ar fi dat pentru
mult că puteau să vorbească cu el ca cu un
ortac al lor, și deși era octavan le zise lor
dumneata. De multe-ori când se jucau singuri
copilașii îl amintiră pe domnul Emilian, căci
îl iubită toți.

Dar' era și ortac bun. Își petrecea cu
colegii lui, și pentru ei știa să fie și vesel,
dar' îndată-ce rămănea singur — și cu deose-
bire după petreceri — reinvia în el earăși me-
lancolia cea fatală.

Așa-i legea eternă.

De multe-ori când își închipuia că iu-
bește pe cineva tare își propuse că va lupta
să ajungă la un nume cunoscut de lumea mare,
va munci zi și noapte, să-'i aducă onoare ace-
lei ființe. Să ajungă respectat, ba admirat
de toți, și atunci el către care se vor îndrepta
toate privirile se va prostorne înaintea ei și
recompensă muncii sale va cere — iubirea ei.

Așa țesea el visurile lui, dar' când era
la scenele cele mai frumoase ale fericirii în-
chipuite, îl apuca earăși pesimismul bolnav,

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Ateistul.

— Novellă. —

de

Ioan Dolean.

Era pe la miezul nopții. În sala redacției
ardeau încă luminările cu flăcări vineții, și în
aerul greu de mirosul gazului și de fumul de
tutun, un tiner palid, ședea scriind la o masă.

Pe rînd s'au golit mesele din jur, rînd
pe rînd au dispărut din sală ortacii, și el
atât era de confundat în gânduri, de nici n'a
auzit cum fi ziceau cu toții: la revedere în
„Cornul de aur“. N'a văzut, n'a auzit nimic.
Seria, scria mereu. Mechanice fi alerga pana
pe hârtie, lăsând brezde negre în urmă-i.

În sală nimic nu conturba liniștea. Era
tăcere adîncă.

Deodată își pune peana jos, aruncă
hârtia dinaintea lui. Își pune coatele pe masă
și capul seu buclat 'și-'l razimă între pumni,
apoi privește lung, lung, la jocul flăcărilor
de gaz.

El, ateistul.

Încă în băncile liceului îi dase numele
acesta colegii lui, și ateist 'i-a fost numele
la universitate, unde asculta filosofia, așa îl
numiau ortacii dela „Independența“, unde lu-
cra ca membru în redacție.

Era bun băiat, dar' cinic din cale afară,
și avea un sentimentalism bolnăvicios, la ce
se mai adăuga și puțin pesimism.

Debil la construcție, stricat la creier, ar
fi crezut omul că e alterat și la inimă. Toc-
mai contrarul, suflet nobil, inimă bună. Îl
iubiră toți.

Odată sē-'l fi văzut, nu mai puteai să
uști acei ochi mari și căprii cu care se uita
atât de blând, și totuși pătrunzător. Fața-i
era aproape totdeauna palidă, câteodată însă
și ardeau obraji de un foc ascuns, și atunci
ochii îi scilpiu și genele-'i tremurau. Supărat
nu-'l prea vedea, cu atât mai des serios și
îngândurat. Talie mijlocie și subțire, ușurel
la mișcare. Părul seu castaniu și buclat cre-
dea că-i de mătăsură. Fața palidă și ochii că-
prii îl făceau simpatic.

Toată ființa era ceva subtil, ceva ae-
rian...

Colegii lui din pension îl iubiau și se
feriau toți sē-'l vatăme.

Era deștept, dar' avea puțină credință.
Era foarte ager și totuși nu știa, sau nu se
nisuia să pătrundă nimic, era aderent al apa-
renței. Și poate-că chiar împrejurarea acea-
sta 'l-a făcut atât de sentimental și atât de
pesimist. În totul cerca numai poezie, nu-
mai ideal și desiluzionarea ce mai totdeauna
urma a produs în el un spirit atât de bol-
năvicios.

Nu este Dumnezeu! a zis odată ca
elev de a cincia clasă, intrând în muzeul
pensionului.

Colegii 'i-au răspuns cu un hohot sgo-
motos, și atunci s'au aprins obraji de roșeața

dere mai mult ca un fidel servitor, decât ca un tutor al societății pe care ar voi să o modeleze după bunul său plac. În exercițiul acestor atribuțiuni curat sociale, în loc de a căuta să-și mărească peste fire atotputernicia sa politică, din contră, ar face mai bine și e chiar de datoria lui să renunțe la o mică parte dintr'însa, ca nu cumva încordarea peste măsură a atâtor forțe să producă mari perturbări și răstăcări în dezvoltarea progresivă a școalelor. (M. Cournot: Des Institutions d'Instruction Publique). Vai de școala, zice Diesterweg în tratatul despre educație, care, fiind înclătă de ordinile superioare, nu ține seamă de necesitățile și de individualitatea elevilor și a profesorilor.

Statul maghiar voeste nu numai să ne modeleze după al său plac, dar' să ne asimileze și să ne maghiarizeze. Cu intenția aceasta ni-a înclățat școalele cu o mulțime de legi și ordinațiuni maghiarizatoare, care, drept rezultat, au produs numai stagnare în mersul regulat al învățământului și perturbări pagubitoare în dezvoltarea școalelor confesionale, căci *ad impossibilia nemo obligatur!* Limba maghiară nu e limba poporului român.

Ear' „școala, zice Diesterweg, trebuie să aibă ca scop suprem cultura naturii omenești sub forma individualității și a caracterului național. Copiii trebuie să primească o educație națională, adică să fie crescuți conform caracterului particular al națiunii sau al membrilor ei“. „Mintea nu poate concepe, zice Paul Bert, fost ministru de instrucție în Franța, că frații dela aceeași mamă să nu înțeleagă și să vorbească aceeași limbă“.

Chiar așa mintea noastră nu poate concepe, ca poporul român să înțeleagă și să vorbească cândva limba maghiară. Guvernul poate să aducă cât de multe legi draconice în scopul maghiarizării, ele, fiind contrare cu legea naturală și cu dezvoltarea firească a poporului român, vor rămâne iluzorii și neexecutabile.

Poporul fiind o colectivitate de indivizi, în viața lui întîmpinăm aceleași fenomene, care le găsim și în viața individului. Un băiat, bun istoric, bun matematic, nu are înclinație pentru studiul limbilor, și nu învață. Profesorul nu-l poate turna cunoștința limbilor cu lingura în cap, fi dă notă rea. Un astfel de băiat, de care limba și cultura maghiară nu se lipește, ori-ce mijloace ar aplica guvernul, este poporul român. El are limba sa, religiunea, moravurile, caracterul și natura sa proprie, tendințele sale legitime pentru consolidare și propășire.

După o experiență de 14 ani, guvernul s'a putut convinge, că pe lângă toate măsurile riguroase, i-a fost imposibil ca să execute legea pentru învă-

și închipuia că idealul acela deja iubește pe alt și chiar atunci când toți l-or admira, ea în fericirea cea mai perfectă, din brațele unui fericit bărbat i-ar trimite drept mângâiere angerească o privire de compătimire. O și cugetul acela, cugetul ca pe el s'îl compătimească o femeie, o femeie pe care el o iubește, îl făcî gînditor și-l arunca earăși în resignațiune.

De multe-ori îi treceau asemenea gînduri prin el și din când în când sporadic se puse pe lucru.

Era în redacție la „Independența“, lucra la foileton.

De câte-ori apăreau niște poezii și novele frumoase, care cu tonul lor dureros te pătrundeau așa de adînc, și melancolia ce expira din ele te săgeta așa de plăcut — un singur nume era scris, un nume de botez — Emilian.

Nu mai membrii redacției cunoșteau autorul, căci n'a voit să știe nimeni că cine le-a scris.

De ce se știe lumea de durerea lui. Simțămintele lui erau numai pentru ea, și ei nu i-o putea descoperi căci se temea de compătimire.

„Că te-am iubit așa de tare
„Și n'o știi nimeni pe pămînt,
„Să uiți și tu că pentru tine
„De dor și inima s'a frînt
În mine.
„Să uiți ce i-am fost eu
„Căci vei dormi mereu.
(Va urma.)

țarea limbii maghiare în școalele române. Și inspectorul regesc Varjassy silit e să constate, că chiar în orașul Arad, progresul copilor dela școalele românești în limba maghiară e nul, cu toate-că învățătorii posed toți deplin limba maghiară, ba unul este absolut al preparandiei de stat din Arad.

Dacă guvernul nu voeste înadins să persecute școalele române, atunci pună inspecțiunea lor în mîni destoinice, încredințeze-o la oameni capabili, care știu să țină seamă cu împrejurările și cu persoanele, care, în alte cuvinte, au toată experiența, tactul și abilitatea pedagogilor de profesioniști. Apoi, renunțînd la utopia maghiarizării, să reformeze inspecțiunea școalelor cu privire la educațiunea și instrucțiunea națională a fiecărui popor din patrie.

PRESA ITALIANĂ și CEȘTIUNEA ROMÂNĂ.

Ziarul „Il Veneto“ din Padova, în numărul său dela 8 Noemvrie st. n. publică un primaticol, în care vorbind de venirea în București a dlor Rațiu, Broște și Popovici, face acestor bărbați mari, elogiuri meritate. Dă amănunte asupra ducerii la Viena a Memorandului și arată cum luptătorii causei naționale române, umplu temnițele cele mai murdare ungurești, deși nu au altă vină decât iubirea de națiune. Termină spunînd că dacă lucrurile vor urma tot acest fel, elita poporului român din Ungaria nu va mai ave de ales decât două căi: exilul sau carcera.

Pe de altă parte, ziarul „La Sera“ din Milano, vorbind de înțelegerea stabilită între naționalitățile din Ungaria, spune că aceasta este de cea mai mare importanță, căci pune lupta de naționalitate pe un teren cu totul nou ce poate avea o mare influență asupra situațiunii generale a politicei Europei. Ca preluu al acestei alianțe s'a ținut zilele trecute în Budapesta o mare întrunire a studenților români și slovaci, în care s'au rostit discursuri entusiaste de frăție și solidaritate. Întrunirea a avut de rezultat un pact de unire ce a fost comunicat capilor celor două națiuni.

„La Cultura“, revistă care apare la Roma, sub direcțiunea dlui R. Bonghi, spune că zilele acestea s'a împărțit membrilor camerei și senatului o carte, „care a produs o mare impresiune. Căci intrînsa se expune, cu dovezi, opresiunile ne auzite ce îndură un popor care e legat prin sânge și prin cultura sa cu Italienii, din cauza iubirii patriei și devotațiunii sale pentru cei-ce constituie naționalitatea sa.

„Acest popor e cel român, care locuiește în Transilvania și Ungaria: persecutorii sei sînt Maghiarii, care în avîntul lor nebul pentru asimilarea prin forță, a diverselor naționalități năvălesc asupra Românilor cu atât mai mult, cu cât e mai mare rezistența acelei rase mîndre și tenace, care a știut să păstreze neatinse, trecînd prin lupte seculare, tradițiunile sale, religia, limba și individualitatea sa nevoind a le sacrifica pe altarul șovinismului maghiar.

„Situațiunea Românilor din Transilvania și Ungaria e ceva monstruos, care contracțază cu civilizația modernă și cu tendințele secolului nostru“.

Deschiderea parlamentului francez.

Alături s'a deschis sesiunea de toamnă a parlamentului francez.

Camera o deschide președintele de vîrstă Blanc, care în discursul său constată, că noua perioadă legislativă se începe sub auspicii fericite după acele festivități mărețe, la care pe lângă un nemărginit entuziasm s'a îndeplinit uniunea între Franța și Rusia, uniunea celor două popoare, care s'au simțit atrase către o altă putere atraktivă irezistibilă, au unit stîndurile lor și în inimile lor au întipărit pacea Europei. (Aplause.) Nici-odată nu se va uita neperitoarea depeșă, în care marinositatea împăratului Rusiei într'un limbaj nobil a sigilat alianța ambelor țări și a accentuat sentimentele pacifice ale acestora. Franța poate să se liniștească și să se bucure. Ea nu mai este singură, deoarece-are alături o națiune mare și puternică; nu trebuie să se îngrijească de viitor, ci trebuie să-și susțină și mai departe speranțele. (Aplause.)

Camera pîși apoi la alegerea președintelui provisoric. Candidatul majorității republicane oportuniste a ales pe Casimir Perrier cu 295 voturi, contra candidaturii radicalilor Brisson, care a întrunit suma 195 voturi.

În senat președintele Challemeil-Lacour, în discursul de deschidere aminti ursita marinarilor ruși, prin care Franța

s'a bucurat foarte tare. Oratorul accentuă, că marinarii ruși au fost primiți cu căldură în toată Franța și că senatul, dacă ar fi fost întrunit, s'ar fi simțit fericit, să se poată alătura la manifestațiunile întregii țări. (Aplause.) Sîntem convinși — zise președintele, că simpatia ambelor țări vor fi durabile, căci acestea se bazează pe interesele, care pe nici un punct de pe fața pămîntului nu se întîlnesc cu ostilitate. Senatul aduce respectuoase sale omagii împăratului Alexandru, familiei imperiale rusești și salută în această înaltă amicitie speranța în pace și o nouă garanție pentru civilizațiune. (Vii aplause.) După discursul președintelui ședința s'a ridicat.

Mîncînd, crește pofta de mîncare.

Toți, până la unul, dela cel mai mic Maghiar, până sus, la ministru, sînt niște șovinisti încarnați. Într'atîta sînt predominii de aceasta patimă, că doară nu există nici măcar un singur Maghiar, al cărui creier să nu fie înfîntat în gradul cel mai mare de șovinismul turbat. Creierii lor nici nu pot cuprinde, precepele de idei, care n'ar fi de aceeași calitate, de aceeași pînură, deoarece moleculele, din care sînt compuși, sînt o țesătură formată sub morbul acesta.

Astfel zăpăciți, fără să-și dea seamă de cele-ce fac, dau înainte în direcțiunea apucată: a se ridica pe spatele altora, lovind în mod asiatic pe toți aceia, căi le stau în cale.

Și e o răstăcire, ba chiar păcat a crede, că plecînduse cineva după vîntul șovinismului, acesta n'ar lovi de moarte cu valurile sale amenințătoare pe cel-ce se pleacă. Căci: „mîncînd, crește pofta de mîncare“. Și fiind scopul Maghiarilor formarea unui stat puternic curat maghiar pe ruinele naționalităților nemaghiare, nici-cînd nu se vor îndestula cu degetul celui-ce li-se umilește, ci vor preținde mîna toată, căci aceasta este unica țintă a lor, acesta e scopul lor și nu vor lăuda-cum ar crede, cei-ce se umilesc — în nici o socoteală ținuta lor umilă și servilismul arătat, ba chiar din contră, deschizîndu-se puțin porțile, vor căuta a se isbi cu mai multă putere pentru a le frînge cu totul, făcîndu-și apoi mendrele lor după draga voie.

Nenorocirea e, că și neamul nostru are în sinul său astfel de oameni. Ear' succesele obținute din partea Maghiarilor cu astfel de indivizi, a dat ansă, a dezvoltat mai tare pofta acestora de a umbla după pradă, în credința că, succedîndu-le la început, de sigur are să le succedă și mai apoi. Și încrezuți în biruința lor, au dat și dau năvală cu toată haita asupra noastră.

De un timp încoace au luat la țintă școalele noastre. Acestea ar fi pentru ei porțile, prin care trecînd nemaghiarii, au să devină nește Unguri împinteați! De aici apoi inspectorii regești cutrieră satele românești, și întorși acasă, tipă ca din gura șerpului, că școalele Valahilor sînt niște cuiburi, în care se cresc numai niște agitatori, pentru-că limba maghiară nu se învață cu destul succes și ca prin aceasta idea de stat maghiar ar suferi naufragiu. Da, fi doare pe ei inima, că în școalele noastre nu se propune curat numai în limba lui Atila; căci numai de aceasta se îngrijesc ei, ear' de celelalte studii nici măcar capul nu-i doare.

Inspectorul regesc din comitatul Aradului, cercetînd zilele trecute școalele din acest comitat, o dat goană asupra bieților învățători români și, e de însemnat, n'a cruțat nici măcar pe aceia, care nu întotdeauna s'au opus cu destulă tărie curentului șovinistic. Nu i'a cruțat, pentru-că a pretins, și îndeosebi dela ei, că școala de sub conducerea lor să fie o adevărată fabrică de maghiarizare, îndreptîndu-l la această pretensiune servilismul de pînă aci.

Ar trebui să fim odată în curat, că ei voesc perirea noastră și că nu vor înceta de a lucra în direcțiunea aceasta pînă nu vor învinge, ori se vor lovi de o stîncă, care să le strige — ho! pînă aci și mai departe — ba!

Ear' stîncele acestea are s'o formeze fiecare Român, și un păcătos e acela, care să face sluga lor umilindu-se și prin umiliții, din nepricepere, ori frică concede puțin, pentru-ca mai târziu să pretindă tot. E însă mai de preferat a căde cu onoare, decât a concede, ca azi puțin, mâine puțin să strîbească și răpească ce e al nostru, așa ca cu timpul să înre în inima noastră, făcîndu-ne impotenți de a ne apăra în veci, timbrîndu-ne apoi lumea de un popor laș și neputincios!

Ar fi vremea, după atîta experiență, a ne desbrăca de servilismul și umiliția arătată, și a forma toți laolaltă o stîncă puternică, de care lovindu-se potrivnicii noștri, să le treacă pofta de a se prinde de ce nu e al lor!

Mîșcarea Slovacilor.

Tot în același nr., dela 9 Nov., organul Slovacilor aduce și o corespondență din Nyiregyháza, oraș în mijlocul maghiarimii, unde acum o sută și cîțiva de ani unul din familia conților Desseffy, marii proprietari de pe locurile acelea, aduse din slovacime vre-o 22 mii de Slovaci pentru a lucra pămînturile, pe care leneșul țeran maghiar nu voia să le cultive. Majoritatea covîrșitoare a coloniștilor erau evanghelici, restul catolici.

Dela descălecarea pînă în timpurile „tigrului“ Tisza, deși se amestecau întrucîtva cu Maghiarii baștinași, totuși acasă, în familie, vorbeau slovaceste, ear' în biserică și școală limba dominantă era tot slovacă. Numai dela Tisza încoace au început să se schimbe lucrurile: preoții începîndu încetul cu încetul să introducă predici și rugăciuni maghiare, așa încît astăzi numai cîntecele bisericesti au rămas neatinse, mai ales la evanghelici. Biserica catolicilor căzuse pradă maghiarizării pe deplin; cînd voesc să audă predici slovacesti se duc la Bessenyo, unde, se zice, un călugăr ține odată pe an și o predică slovacă.

Dar' șovinismul brutal i'a scuturat în urma urmelor și pe Slovacii catolici din Nyiregyháza, s'au dus la preot cerîndu-i să dea voe capelanului slovac a predica slovaceste. Preotul refuzase brusc. Poporenii s'au îndreptat cu jalbă către arhiepiscopul din Eger, Samassa, care însă pînă astăzi nu li-a dat răspuns; dar' cu toate acestea ei nu se lasă, și sînt decisi pînă la cea mai înaltă instanță.

Din toate acestea reiese că curentul deșteptător național ce se revărsă din centrul mîșcării se lățește și în coloniile slovace aflate „la ungurime“.

Correspondență din Macedonia.

20 Octomvrie 1893.

Cestiunea română.

Nu sînt numai școalele din Crușova, Magarova și Tîrnova nepopulate de Români, distruse, ruinate; toate școalele zac într-o stare foarte desperată.

Mai mulți Români din Nijopole zac în temniță preventivă, ear' Margarit se fălește că se bucură de mare influență pe lângă autoritățile imperiale ale M. Sale Sultanului.

Mulți Români din Moloviște asemenea zac în temniță; basaiți pe autoritatea lui Margarit au încercat să cânte românește în biserică, unde în urma unui scandal Români stau la răcoare.

Dar' preotul Papa Iani din Samarina? Faptul cu preotul acesta este de tot caracteristic, de unde se poate deduce că acest pseudo-inspector ori nu mai știe ce face, ori voeste să compromită dinadins românismul.

Preotul Papa Iani este Român din Samarina, o comună mare de pe ramificațiunile Pindului.

Prin stăruințele unor institutori și ale lui Papa Iani, Români din această comună au reușit să obțină una-două din școalele comunale și o biserică, în care să se servească pe românește. Preotul Papa Iani se ocupase și învățase carte românească. Bunii Români din Samarina erau tare mulțumiți, posedînd două școale comunale și o biserică, în care se slujba românește. Grecomanii crepau de năcăz, fiindcă vedeau numărul lor micșorîndu-se și trecînd de partea Românilor, căutau toate mijloacele, inventau tot soiul de intrigi ca să se poată desbăra de acest preot, care le era ca un spin în ochi.

Pe cînd grecomanii nu puteau să reușască ca să se depărteze pe preot din Samarina, pseudo-inspectorul școalelor române le satisfăcea dorința grecomanilor în ciuda tuturor bunilor Români.

Margarit nu se poate obicinui cu progresul românismului; cuvîntul progres sună rău la urechile lui și-i irită sufletul.

Școalele din Crușova, Moloviște, Gopeși, Ochrida progresau, dar' el prin desele transferări, destituirii etc. ale institutorilor le-a ruinat.

Gimnasiul din Ienina era fala românismului din Epir, Margarit însă îi sapă mormîntul și-l va îngropa în abis.

Dar' ca să nu se depărteze de subiect reviu. Margarit am zis satisfăcerea dorința grecomanilor; eată cum:

Scrie preotul Papa Iani să părăsească pe bunii Români din Samarina și să meargă la Moloviște, fiindcă interesul național al românismului o cere aceasta.

Români din Samarina rămăseră trîsnîți, ce să se facă fără preot? La Moloviște mai era alt preot român! Preotul Papa Iani după decretul!! Inspectorul nu putea face altfel, părăsește Samarina, și vine la noua turmă. Dar' vai! Interesul național după părerea pseudo-inspectorului cerea ca Papa Iani cu mai mulți Români din Moloviște să zacă în temnița din Bitolia.

Interesul național cerea ca Români din Samarina să părăsească biserica deja ocupată, și numărul elevilor școalei române din 140 să scadă cu 48—56. Raționamentul acestui fapt îl voia face cînd 'mi-se va da ocaziune.

Un fapt foarte analog s'ar fi întîmplat cu preotul Papa Dumitru din Perivole, școala română din Perivole s'ar fi slăbit, biserica română n'ar mai fi fost, românismul s'ar fi compromis, și din această comună, dacă Papa Dumitru ar fi ascultat ordinul inspectorului să părăsească comuna și să meargă la Clisura.

Cum a îndrăsnit Papa Dumitru să se opună ordinului inspectorului? Se va înțelege lesne de vom descrie natura părintelui Papa Dumitru.

Meciu-Bon.

CRONICĂ

Noul guvern austriac în proxima ședință a parlamentului va da o declarațiune, în care își va preciza pozițiunea sa față cu proiectul pentru reforma electorală.

Contele Kálnoky, ministrul de externe a fost invitat de regele Italiei la Monza. Aici se va întîlni și cu ministrul de externe al Italiei, Brin.

Di Simulescu, învățător în Apoldul-dejos, ne face cunoscut, că a găsit două documente privitoare la persoana dlui Alexandru Popa din Cacova, comitatul Sibiuului, anume: un testimoniu școlastic și un decret de denumire, pe care proprietarii lor le poate ridica ori-cînd.

Hymen. Di Nicolau Stoicovici din Sighișoara, își va sîrba cununia în 7/19 Noemvrie cu d-soara Valeria I. Vătășan, în biserica Sf. Nicolae din Brașov.

— Di Petru Hădan și d-soara Maria Sîndea, își vor sîrba cununia lor în 7/19 Noemvrie în biserica gr-or. din Roșcani.

Domnul Vintilă Rosetti, cu ziua de 8 Noemvrie va lua direcțiunea „Românului“, care de aci înainte va apăre în două edițiuni cu totul diferite.

Inaugurarea școalei de finance din București, s'a făcut alaltăieri în prezența dlui ministru de finance M. German, a dlor G. I. Lahovary, președintele curții de compturi, T. Rosetti, guvernatorul Băncii Naționale, precum și a unui număr mare public.

Alegerea noului comitet al „Societății studenților în teologie din București“ s'a făcut, după-cum ni-se scrie, în 1 Noemvrie. Ședința generală a fost deschisă de dl președinte onorific, prof. Dr. B. Ciresianu, dir. metropoliei, care prin o vorbire bine-nimerită, întreruptă de lungi aplause, a îndemnat pe membrii vechi și noi la o lucrare continuă, care va duce la țelul final. În fine îi bine-ventează și le mulțumește de călduroasă primire, cu care a fost întîmpinat. Dl prof. Dr. B. Ciresianu este de nou proclamat cu unanimitate de președinte onorific. Comitetul s'a compus din următorii membri activi: B. Mîngăru, președ. activ; V. Matescu, vicepreșed.; C. Nicolescu, casar; Ch. Costescu, bibliotecar; I. Popescu, secretar.

Numărul regimentelor prusiane, în care sînt numai ofițeri nobili, s'a ridicat dela 27 la 29.

Ziar nou german antisemit. În Berlin va apăre în curînd un nou ziar antisemit, al cărui program este: luarea de cătră stat a marilor averi evreiești. Ziarul va fi redigat de profesorul Tane Förster.

Prigonirea unei domnișoare slovace. Acum vre-o trei luni adusesem în rubrica aceasta o descriere a prigonirii, la care era expusă din partea bașbozucilor comitatensi dela Novohrad (Nógrád) o domnișoară slovacă Emma Goldberger, din cauză că ea a fost rugată de către damele slovace de a exp-da lui Hurban-Vajansky la Seghedin, darul, consistînd din serviciu de argint, ce ele i-l oferiseră drept recunoștință și aducere aminte de zilele din temniță. A doua crimă pentru care a fost supusă atunci incușiei Torquemadol din Novohrad în casa proprie părintească a ei, era că ar fi fost răspîndit broșura: „Apel către părinții slovaci“, în care aceștia sînt provocați a nu lăsa să le răpească copii și a se împotrivi chiar cu jertfa vieții lor. Bașbozucii nu s'au mulțumit cu incușia din casa domnișoarei, ci au citat-o earăși în ziua de 16 Octomvrie înaintea tribunalului din acel comitat, unde, în mijlocul unei sumedenii de mutre sîlbatic maghiaro-maghiarone, a fost supusă unui interogator strasic, timp de 2 ore și jumătate. Nerușinații îi puneau întrebări din cele mai revoltante, ori-ce faptă, ori-ce vorbă, tot ceea-ce a spus o trimbar unisono de „izgâtas“. Trebu să le spună întreaga biografie sa; ce fel de ziare citește, dacă le dă de cetit teranilor, ce crede despre transportarea copilor în Alfold, de care naționalitate se declară; ear' cînd declara cu mîndrie că e Slovacă, președintele tribunalului se obraznici a i-o imputa, zicînd că ori-cine se naște în Ungaria este Maghiar. Urmă apoi interogatorul asupra inscripțiunii ce se găsește pe poal, obiectul principal al darului. Neputîndu-o înfricoșa prin nici un fel de brutalitate, în sfîrșit credea a o pute vătămă aruncîndu-i rînjind ironicește cuvîntul, că cu ori-ce preț a voit să fie martiră. „Primești dar' toată răspunderea pentru faptul de tradare de patrie?“ „Primește!“ răspunse mîndru d-soara Emma. Se depărta din odaia de incuștorie cu gîndul pe buze: „A neboj sa Seghedina!“

Căştigul principal
event.
500.000 mărci.

ANUNȚ
de noroc.

Căştigurile sînt
garantate
de stat.

Invitare de a participa la

ŞANSE DE CÂŞTIG

ale marelui loterie de bani garantată de statul Hamburg în care trebuie să
se câştige la sigur

10 milioane 452.425 mărci

Căştigurile acestei favorabile loterii de bani, care conform planului cuprinde
numai 110.000 loterie, sînt următoarele, anume:

Cel mai mare câştig e ev. 500.000 mărci.

Premiu	300.000 mărci	56 căştiguri a . . .	5000 mărci
1 căştig a	200.000 "	106 căştiguri a . . .	3000 "
1 căştig a	100.000 "	253 căştiguri a . . .	2000 "
2 căştiguri a	75.000 "	6 căştiguri a	1500 "
1 căştig a	70.000 "	756 căştiguri a . . .	1000 "
1 căştig a	65.000 "	1237 căştiguri a . . .	500 "
1 căştig a	60.000 "	31 căştiguri a	300 "
1 căştig a	55.000 "	120 căştiguri a	200 "
2 căştiguri a	50.000 "	33950 căştiguri a . . .	148 "
1 căştig a	40.000 "	7992 căştig. a 127, 100, 94	"
5 căştiguri a	20.000 "	10848 căştig. a 67, 40, 20	"
3 căştiguri a	15.000 "	în total 55.400 căştiguri	"
26 căştiguri a	10.000 "		

şi acestea se decid sigur în câteva luni în 7 secţiuni.

Căştigul principal de I-a clasă e de 500.000 m., creşte în a II-a clasă
la 55.000 m., în a III-a la 60.000 m., în a IV-a la 65.000 m., în a
V-a la 70.000 m., în a VI-a la 75.000 m., în a VII-a la 200.000 m.
şi cu premii de 300.000 m. event. la 500.000.

Pentru prima trăsura câştigătoare, care se fixează oficial costă

întreg losul original numai fl. 3.70,
jumătatea losului original numai „ 1.85,
a patra parte din losul original numai „ —.95,

incl. timbrul pentru imperiul german.

Fiecare participant primeşte dela mine, după-ce va fi efectuit tragerea,
imediat lista oficială a tragerii neprovocat.

Planul de sortire cu emblemele statului, din care se ved depunerile şi
împărţirea căştigurilor în 7 clase, se trimite înainte gratuit.

Plătirea şi expedarea banilor de câştig

o fac direct, prompt şi pe lungă toată discreţiunea la adresa celor interesaţi.

Comandă me rog a se trimite prin mandat postal sau prin
scrisoare închisă.

A se adresa deci cu însărcinările pentru proxima tragere, la tot casul
însă până la

29 Noemvrie a. c.

cu toată încrederea cătră

[2810] 8—17

JOSEF HECKSCHER,

bancher şi comptoar de schimb în Hamburg.

Institutul Tipografic în Sibiiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broş., elegant. Un exemplar cu preţul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost şi nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Pipăruş Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcală şi tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Preţul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării şi jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu leganat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcărutul.** Obiceiurile ţeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Fieca a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărătnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coşbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica** de Bojena Némcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu preţul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad şi Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni.** Ghicitori, întrebări şi răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului** de George Coşbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldăruşa cu trei picioare.** Poveste franţoească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Genuşotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un peţitor îndărătnic.** Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Vântură-Teară.** Din poveştile californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini.** De George Coşbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Draga mamei.** Baladă de George Coşbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Taina unei vieţi.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgârbitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proştilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nusciul-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-împărăteasă şi peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger.** Poveste în versuri de George Coşbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roşeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moţa. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prinţesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina mărăgărelor.** Poveste în versuri de Ioan Moţa. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii.** Poveste de Ioan Moţa. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de Domnişoarele Al. şi Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul şi cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moţa. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalina pécurarul.** Poveste de Nicolae Trimbiţioniu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiăli. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- Clara Milioi.** Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoş. Un exemplar 40 cr. sau 90 b.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor şi preste tot
vîndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Dela „Tipografia Aurora“ din Gherla — Szamosujvár

se pot procura următoarele cărţi:

Cuvîntări bisericeşti, funebre, catechese
etc. etc.

Cuvîntări bisericeşti (acomodate pentru ori-ce timp)
de Ioan P. Papiu. Tomul I. Ediţ. II. 1 fl. 20 cr.

Cuvîntări bisericeşti (pe Dumineci) de I. Papiu. Tomul
III. 1 fl. 20 cr.

Cuvîntări bisericeşti la toate sărbătorile de peste an
de Ioan Papiu. Un volum de peste 24 coale 8°
mare, hârtie fină, cu preţ redus. 1 fl. 50 cr.

Cuvîntări funebre şi iertăciuni pentru diferite cazuri
de moarte întocmite de Ioan Papiu. Un volum de
peste 24 coale 8° mare, hârtie fină, cu preţ redus.
1 fl. 50 cr.

Cuvîntări funebre şi iertăciuni, din autori renumiţi,
prelucrate de Tit Budu, vicar etc. Preţul 1 fl.

Predice populare pe Dumineci, sărbători ocazionale şi
pentru morţi, de Gavril Pop. Tomul I., II., III.
şi IV., fie-care tom costă 1 fl.

Predice pentru Duminecele de peste an, compuse şi
elucrate după Catechismul lui Deharbe, de Vasile
Criste. Tomul I. dela Dumineca Vameşului şi a
Farisenului până la Dumineca X-a după Rusalii.
Preţul 90 cr.

Catechese pentru pruncii şcolari din şcolile elementare
popolare. După George Mey, preot în Schwözkirch
din diecesa de Rottenburg, de Tit Budu, paroch
gr-cat în Sat-Şugatag etc. Preţul 60 cr.

Manual catehetic pentru primii ani şcolastici, prelucrat
după I. A. Fritz, de Basiliu Răţiu, fost prof. de sf.
scriptură, catehetică şi metodică în seminarul ar-
chiepiscopesc din Blaj, actualmente vicar archiepiscop-
esc în Făgăraş. Preţul 60 cr.

Toma a Kempis, despre imitaţiunea lui Christos, tradus
româneşte de pe originalul latin, de Gavril Pop,
canonic; legat 1 fl. 15 cr.

Instrucţiune practică pentru cauzele matrimoniale cu
respect la disciplina vigentă în provincia bisericească
gr-cat. de Alba-Iulia—Făgăraş, scrisă în usul
păstorilor sufletişti prin Dr. Iuliu Simon, prof. de
sf. teologie. Preţul 1 fl. 30 cr.

Tipic bisericesc din cărţile rituale şi manuale de acest
soiu, prelucrat de Tit Budu, vicar for. eppesc etc.
Preţul 1 fl.

Dumnezeasca liturgie a celui dintru sfinţi părintelui
nostru Ioan Chrisostom, de Ioan Boroş, paroch
gr-cat. etc. Preţul 25 cr.

Rugăciunea Domnului „Tatăl nostru“, explicată pe
scurt de Ioan Boroş, paroch greco-cat. şi asesor
consistorial. Preţul 10 cr.

Nu mă uita. Colecţiune de versuri funebre, urmate
de iertăciuni, epitafie ş. a. Preţul 25 cr.

**Novele, schiţe, poesii populare, piese teatrale,
anecdote etc. etc.**

Merinde dela şcoală sau învăţătură pentru popor, cu-
lese din ziarul unui şcolar de Dr. George Popa.
Preţul 60 cr.

Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z.
Rovinar. Preţul 10 cr.

Opera unui om de bine. Novela originală — continuarea
novelei „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Ro-
vinar. Preţul 10 cr.

Barb cobzarul. Novela originală de Emilia Lung.
Preţul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novela de Maria Schwarz,
traducere de N. F. Negruţiu. Preţul 15 cr.

Miseriile sociale. Novela de C. Z. Rovinar. Preţul
15 cr.

Influenţa mîndriei. Novela de P. C. Z. Rovinar. Preţul
15 cr.

Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue,
localisată de Irina Sonea-Bogdan. Preţul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de G. Simu. Preţul 6 cr.

Ultimul sicăstru. Tradiţiune de G. Simu. Preţul 6 cr.

Cântăreala. Novela de Dem. Dan. Preţul 15 cr.

Bunica şi nepotul. Schiţă din sfera educaţiunii. După
Ernest Leguové de G. Simu. Preţul 6 cr.

Branda sau munta fatală. Schiţă din emigrarea lui
Dragoş. Novela istorică naţională. Preţul 15 cr.

Din trecutul Slovaniei. Legendă de Victor Russu.
Preţul 60 cr.

Nr. 76 şi 77. Narăţiune istorică după Wachsmann
de Ioan Tanco. Preţul 20 cr.

Prin moarte la Victorie. Comedie într'un act de A.
Kotzebue localisată de Irina Sonea-Bogdan. Preţul
10 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin V. Ni-
cora, profesor gimnasial. — Cu portretul M. Sale
regina României. Preţul 10 cr.

Poesii de Vasile Ranta-Buticescu. Un volum de 192
pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi aranjate.
Preţul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloşca cu pui ei de aur.
Studiu arheologic de D. O. Olinescu. Preţul 15 cr.

Economia pentru şcolile populare de T. Roşiu. Edi-
ţiunea II. Preţul 15 cr.

Spicuri din istoria pedagogiei la noi — la Români.
De V. Gr. Borgovan. Preţul 10 cr.

365 Anecdote şi Glume adunate, prelucrate şi aran-
giate de Tit V. Gheaja spiritual la instit. corect.
Cuprinsul acestui op este foarte petrecător, — aşa
că cetind şi numai 1 pagină din el: caută să rîzi
ori că ai fi fost de năcăjit şi mîhnit altmîntrelea.
Preţul unui exemplar cu porto francat e 40 cr.

„Nopti de iarnă“. Novele pentru popor de G. Simu.
Preţul 1 fl.

Chiuturi de care strigă ficiorii în joc de Ioan Pop
Reteganul. Preţul 40 cr.

Starostele, adică datine dela nunţile Românilor ar-
deleni. Adunate de Ioan Pop-Reteganul. Preţul 25 cr.

Trandafiri şi violele. Poesii populare de Ioan Pop
Reteganul. Ediţiunea a II-a. Amplificată. Preţul 60 cr.

Versuri de dor, adunate din poezii române de A. Preţul
25 cr.

Geografia şi Istoria în şcoala populară. Manual com-
pus conform planului de lecţiuni al dlui V. Petri
pentru cl. IV., V., VI. Preţul 45 cr.

Povestiri alese şi întocmite de Petra-Petrescu. Preţul 80 cr.

Cuvinte de aur sau învăţătură înţelepte date de un
părinte fiului său, după I. H. Campe de Ioan
Sonea. Preţul legat 1 fl.

Musa Someşană. Poesii populare române din jurul
Năsăudului. Adunate şi aranjate de Iuliu Bugnariu,
învăţător. Partea I. Balade. — Conţine 34 balade
bine aranjate şi alese. Preţul 30 cr.

Cele mai ieftine cărţi de rugăciuni:

Icoana sufletului. Carte de rugăciuni şi cântări bisericeşti,
frumos ilustrată. Prelucrată şi dată cu per-
misiunea mîritului ordinariat diecesan gr-cat. de
Gherla prin Vasiliu Păţcaş, preot greco-catolic în
Hotoan. Ediţiunea III. coreasă şi amplificată. Preţul
unui exemplar broşurat 40 cr., legat 50 cr.,
legat în pînă 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în
pele 1 fl. 60 cr., în legătură de lux 2 fl. 50 cr.
până 3 fl. 80 cr.

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni şi
cântări bisericeşti, foarte frumos ilustrată. Preţul
unui exemplar broşurat 40 cr., legat 50 cr., legat
în pînă 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în pele
1 fl. 60 cr., în legătură de lux 2 fl. 50 cr. până
3 fl. 80 cr.

Cărticică de rugăciuni şi cântări pentru pruncii şcolari
de ambele sexe. Cu mai multe icoane frumoase.
Preţul unui exemplar broşurat 10 cr., 50 exemplare
3 fl., 100 exemplare 5 fl.; legat 12 cr., 50 exem-
plare 5 fl., 100 exemplare 9 fl.

Visul Preasfintei Vergure Maria, urmat de mai multe
rugăciuni frumoase. Preţul unui exemplar legat şi
expedit franco 12 cr., 50 exemplare 5 fl., 100
exemplare 9 fl.

Epistolia Domnului nostru Iisus Christos. Preţul unui
exemplar legat şi expedit franco 15 cr., 50 exem-
plare 6 fl., 100 exemplare 10 fl.

La comande mai mari se dă rabatul cuvenit.

Chiar acum au apărut:

Poveştile Bănatului. Culese din gura poporului bănaţean
de George Cătană, învăţător. Tomul I. Preţul 30 cr.

Cartea ilustrată pentru copii şi copile cu 18 ilustra-
ţiuni intercalate în text de G. Simu. Preţul 30 cr.

Dialogul Ţigănilui cu Sân-Petru la poarta raiului sau
glume şi petreceri deajuns. Manual lucrat după biblia
ţigănească de Aron Boca Velchereanul. Preţul 25 cr.

Leonat cel tîner. Istorie în versuri scrisă de Ioan
Reteganul. Preţul 12 cr.

Calendarul „Aurorii“ pe anul comun 1894 cu ilustra-
ţiuni. Preţul expedit franco 35 cr. — 6 exem-
plare 1 fl. 60 cr. expedate franco.

„Cîntul în şcoala populară“. Teorie, praxă, cânturi
de Iuliu Pop, învăţător în Năsăud. Preţul 30 cr.

[2049] 6—10

Cărţi şcolastice de tot soiul, precum şi altfel de cărţi se află totdeauna în deposit.

Tot de aici se pot procura tot soiul de hîrtii şi recuise de scris.

Cataloge de preţuri — la cerere — se trimit gratis şi franco.